

ॐ

संस्कृतभारती (उत्तरतमिळनाडु)

पत्राचारद्वारा संस्कृतम्

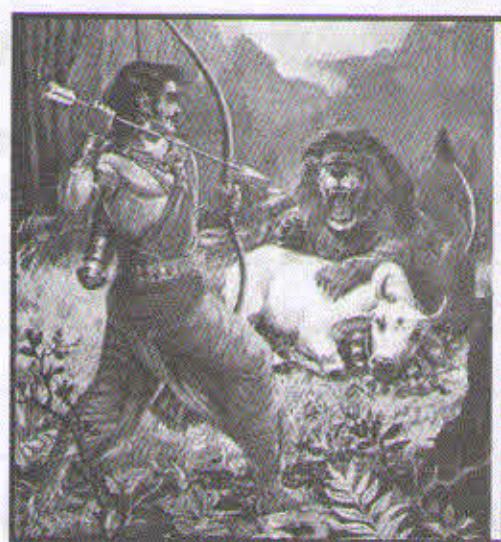
परीक्षा - कोविदः

कालावधि: - होरात्रयम्

अड्न्का: - १००

माघ: - दुर्मुखसंवत्सरः ५११७

जनवरी - २०१७

नाम _____

(full name with initials / surname)

जड़गमदूरवाणी (Mobile. No.) _____

पंजीकरण संख्या (Regn. No.) _____

वासप्रदेशस्य नाम (Res. Area) _____

परीक्षाकेन्द्रस्य नाम (Exam centre) _____

अवधेयम् -

सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन एव लिखते। अन्यभाषायाः प्रयोगः मास्तु।

(क) वाक्येभ्यः विग्रहवाक्यानि चित्वा तेषां समस्तपदानि लिखते (पञ्चानाम्) ५ x १ (५)

१. एषः मार्गः समुद्रस्य समीपे अस्ति।
२. पुत्राय हितं चिन्तयन् पिता तं तर्जितवान्।
३. तस्याः मुखं चन्द्रः इव शोभते।
४. विद्या एव धनम् इति पण्डिताः मन्यन्ते।
५. अहं पार्वतीं च परमेश्वरं च वन्दे।
६. शङ्खश्च चक्रश्च च गदा च पद्म च श्रीमहाविष्णोः चतुर्षु करेषु विलसन्ति।
७. स्थूलं गजं दृष्ट्वा बालाः हृष्टाः।

विग्रहवाक्यम्	उपसमुद्रम्	समस्तपदम्	अव्ययीभावः
१.			चतुर्थी-तत्पुरुषः
२.	पुत्रहितम्		उपमानोत्तरपद-कर्मधारयः
३.	मुखचन्द्रः		अवधारणा-पूर्वपद-कर्मधारयः
४.	विद्याधनम्		इतरेतर-द्वन्द्वः
५.	पार्वतीपरमेश्वरौ		

(ख) समस्तपदानां विग्रहवाक्यं लिखित्वा समासनाम च लिखते (दशानाम्) १० x १ (१०)

बाललता:	प्रतिवर्षम्	गन्धमाल्ये	सेवानिवृत्तः
भ्रदमुखः	अष्टाध्यायी	चिन्ताकुलः	प्राचार्यः
मुखनासिकम्	अपरिमितम्	महोदयः	शिवार्पणम्
पञ्चाङ्गम्	राजसभा	अपुत्रः	

विग्रहवाक्यम्	बालः लता:	समासनाम्
१.	वर्ष वर्ष प्रति	विशेषण-पूर्वपद-कर्मधारयः
२.	गन्धं च माल्यं च	अव्ययीभावः
३.	सेवायाः निवृत्तः	इतरेत-द्वन्द्वः
४.	भद्रं मुखं यस्य सः	पञ्चमी-तत्पुरुषः
५.	अष्टानाम् अध्यायानां समाहारः	समानाधिकरण-बहुव्रीहिः
६.	चिन्तया आकुलः	समाहार-द्विगुः
७.	प्रगतः आचार्यः	तृतीया-तत्पुरुषः
८.	मुखं च नासिका च अनयोः समाहारः	प्रादि-समासः
९.	न परिमितम्	समाहार-द्वन्द्वः

- ११) महान् उदयः विशेषण-पूर्वपद-कर्मधारयः
- १२) शिवायै अर्पणम् चतुर्थी-तत्पुरुषः
- १३) पञ्चानां अङ्गानां समाहारः समाहार-द्विगुः
- १४) राजः समा षष्ठी-तत्पुरुषः
- १५) न पुत्रः नन्ज-समासः

(ग) दत्तभागं पठित्वा एतस्मात् १० तद्वितान्त-पदानि चित्वा लिखत । (दश) (५)
 (समानपदस्य द्विवारचयनं मास्तु)
 अहं कृष्णाष्टमी-समये पण्डरपुरं गतवान् । तत्र मम मातुलस्य गृहमस्ति । १६) बहुषु स्थलेषु
 गृहे मातुलः, मातुलानी, तयोः पुत्रः, पुत्री, दौहित्री, पौत्रः इति बहवः बान्धवाः सम्मिलिताः ।
 पण्डरपुरे एकं प्रसिद्धं वासुदेवमन्दिरम् अस्ति । जन्माष्टमी-दिने मन्दिरे बहु जनसम्मदः आसीत् ।
 तत्रत्याः वैष्णवाः शैवाः समाजिकाः च उत्साहेन जन्माष्टम्युत्सवे भागं स्वीकृतवन्तः । देशस्य
 सर्वतः प्रदेशतः भारतीयाः आगताः, तेषु अधिकाः ग्रामीणाः इति उत्सवस्य वैशिष्ठ्यम् ।
 इदानीन्तन काले जनाः बहुत्र प्रवासं कर्तुमिच्छन्ति । यत्र प्रमिद्वानि मन्दिराणि
 सन्ति तत्र प्रवासः भवति चेत् विहाराय पुण्याय च भवति । ११) ग्रामे भवाः १२) विशेषस्य भावः

मातुः भ्राता, तस्य	मातुलस्य भार्या	दुहितुः अपत्यं स्त्री	पुत्रस्य पुत्रः
१. वसुदेवस्य अपत्यं पुमान्	२. विष्णोः इमे	३. शिवस्य इमे	४. समाजं रक्षन्ति
५. सर्वस्मात् स्थलात्	६. भारतस्य इमे	७. १३) अस्मिन् समये	८. १४) यस्मिन् स्थले
९.	१०.		

(घ) कोष्ठकस्थ-पदानां स्थाने तद्वितान्तं पदं लिखत । (चतुर्णाम्) ४ x १ (४)
 १. (अञ्जनायाः अपत्यं पुमान्) आञ्जनेयः बुद्धि-बल-विनय-सम्पन्नः ।
 २. (इन्द्रस्य अयं) ऐन्द्रः गजः समुद्रमथनसमये उत्थितः ।
 ३. वचने (मधुरस्य भावः) माधुर्य / मधुरता कस्मै न रोचते ?
 ४. लोके कः कोमलत्वं (वीर्यम् अस्य अस्ति इति) इति मुनिवाल्मीकिः अपृच्छत् ।
 ५. यस्य हृदये (कोमलस्य भावः) सः परदुःखं न सहते ।

(ङ) रिक्त-स्थाने रेखाढिकत-पदस्य णिजन्तं रूपं लिखत । (चतुर्णाम्) ४ x १ (४)
 १. वृषभः धावति । कृषकः वृषभं धावयति ।
 २. छात्राः मानचित्रं पश्यन्ति । शिक्षिका मानचित्रं दर्शयति ।
 ३. बालाः कुतूहलेन कथां शृण्वन्ति । पितामही उत्साहेन कथां हासयति ।
 ४. दर्शकाः हृसन्ति । विदूषकः तान् हासयति ।
 ५. अद्य अहं विस्मृतवान् । भवान् श्वः मां स्मारयतु ।

(च) सन्नन्तपदानि चित्वा तेषाम् अर्थं विवृणुत । (५)
 सुब्रह्मण्यस्य कुटुम्बे पञ्च जनाः । तस्य पढ़ी शीला, माता कमलाम्बा, पुत्रः रामः, पुत्री शड्करी
 च । कमलाम्बा काशीं जिगमिषति । शीलायां धर्म-जिजासा अस्ति । शड्करी शोधकार्यं चिकिर्षति ।
 ग्रन्थान् पिपठिषुः रामः सर्वदा ग्रन्थालये कालं यापयति । समाजाय किञ्चित् दित्सुः सुब्रह्मण्यः
 भानुवासरे सेवाकेन्द्रं गच्छति ।

सन्नन्त-पदम्		अर्थः
१. जिगमिषति	गन्तुम् इच्छति	
२. जिज्ञासा	जातुम् इच्छा	
३. चिकीर्षति	कर्तुम् इच्छति	
४. पिपठिषुः	पठितुम् इच्छुः	
५. दित्सुः	दातुम् इच्छुः	

- (छ) पदविवरणं (अन्त-लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि) लिखत । (चतुर्णाम्) ४ x १ (४)
- गिरौ, अनयोः मार्गेभ्यः तपस्वी, मनसि, सत्सङ्गतेः, वातात्
इ. पु. गिरि. स. ए
१.	म. पु. इदम्. ष/स. द्वि	६.	इ. स्री. सत्सङ्गति. प/ष. ए
२.	अ. पु. मार्ग. च/प. ब	७.	अ. पु. वात. प. ए
३.	न. पु. तपस्विन्. प्र. ए		
४.			
५.	स. न. मनस्. स. ए.		

(ज) परस्परसम्बद्धान् मेलयत । (उचित सङ्ख्याम् आवरणे लिखत) (५)

१. माघः	वृभुक्षा	[८]
२. तद्वितम्	साङ्ख्यम्	[३]
३. दर्शनम्	अर्थालङ्कारः	[६]
४. पतञ्जलिः	उत्तररामचरितम्	[९]
५. छेकानुप्रासः	स्मारयन्	[६]
६. णिच्	शिशुपालवधम्	[१]
७. क्षेषः	महाभाष्यकारः	[४]
८. सन्नन्तः	शब्दालङ्कारः	[५]
९. भवभूतिः	गुरु	[१०]
१०. छन्दः	चटुलतरः	[२]

(झ) एकवाक्येन उत्तरं लिखत । (अष्टानाम्) ८ x १ (८)

१. नारदमहर्षिः पार्वतीं दृष्ट्वा कां भविष्यद्वाणीम् अवदत् ?
इयं पार्वती हरस्य अर्धाङ्गिनी भविष्यति ।

२. नैषधीयचरितं केन लिखतम् ?	श्रीहर्षण
३. ईश्वरः कन्यायाचनार्थं कान् प्रेषितवान् ?	सप्तर्षयः
४. दिक्षपालाः किमर्थं वरणाहा॒र्हः न ?	मानवानां पूजाहा॒र्हः
५. दमयन्तीसमीपं के दूतीं प्रेषितवन्तः ?	इन्द्रः, अग्निः, वरुणः, यमः
६. सरस्वती नलाय किं दत्तवती ?	चिन्तामणिमन्त्रम्
७. पार्वत्याः नाम अपर्णा इति कथम् अभवत् ?	पर्णं त्यक्तवती
८. मितभाषिणः के ?	महीयांसः
९. केषां साहाय्यं तिर्यक्षः अपि कुर्वन्ति ?	न्यायप्रवृत्तस्य
१०. अलसस्य नरस्य गतिः का ?	अलक्ष्मीः आविशति
(ज) एकस्य अलङ्कारस्य लक्षणं, लक्षणसमन्वयम्, सोदाहरणं ६-८ वाक्यैः लिखत । १ x ५ (५) रूपकालङ्कारः (अथवा) अर्थान्तरन्यासः	
(ट) एकस्य क्षोकस्य पदविभागम्, अन्वयं, तात्पर्यं च लिखत । (अन्वयरचना अन्वयार्थः च न अपेक्षितौ ।)	१ x ६ (६)
१. मरुत्प्रयुक्ताश्च मरुत्सखाभं तमर्च्यमारादभिवर्तमानम् । अवाकिरन् बाललताः प्रसूनैः आचारलाजैरिव पौरकन्याः ॥ (अथवा)	
२. अथ प्रजानामधिपः प्रभाते जायाप्रतिग्राहितगन्धमाल्याम् । वनाय पीतप्रतिबद्धवत्सां यशोधनो धेनुमृषेमुमोच ॥	
(ठ) एकस्य सुभाषितस्य पदविभागम्, अन्वयं, तात्पर्यं च लिखत ।	१ x ६ (६)
१. सुहृद्विरातैरसकृद्विचारितं स्वयं च बुद्ध्या प्रविचारिताश्रयम् । करोति कार्यं खलु यः स बुद्धिमान् स एव लक्ष्म्या यशसां च भाजनम् ॥ (अथवा)	

२. किं चन्द्रमा: प्रत्युपकारलिप्सया करोति गोभिः कुमुदावबोधनम् ।
स्वभाव एवोन्नतचेतसां सतां परोपकारव्यसनं हि जीवितम् ॥

(ड) ३-४ वाक्यैः उत्तरं लिखत । (चतुर्णाम्) ४ x २ (८)

१. मनुष्यस्य पापं तापं दैन्यं च के ग्रन्ति ?
२. सुहृदर्शनं कस्य औषधं भवति ?
३. सुजनस्य च चन्दनतरोः च किं वैशिष्ट्यम् ?
४. मानवः हंसात् के पाठं पठति ?
५. सतां विभूतयः कीदृश्यः ? उदाहरणसहितं लिखत ।
६. पुराकृतं कर्म किं करोति ? उदाहरणसहितं लिखत ।

(ड) एकस्य ग्रन्थकारस्य परिचयं (५-७) वाक्यैः लिखत । १ x ५ (५)

१. विष्णुशर्मा (अथवा) २. बादरायणः (वेदव्यासः) (अथवा) ३. पतञ्जलिः

(ण) काव्यकथायाः आधारेण यथोचितं (६-८) वाक्यैः उत्तरं लिखत । २ x ५ (१०)

- १ . कुमारस्य जन्म वृत्तान्तं वर्णयत ।
२. दमयन्ती-स्वयंवरं वर्णयत ।

(त) अधः दत्तयोः शीर्षकयोः एकमधिकृत्य (८-१०) वाक्यैः प्रबन्धं रचयत । १ x १० (१०)

१. संस्कृतभारत्याः शिक्षणपद्धतिः ।

(अथवा)

२. संस्कृतकार्यम् ईश्वरीयं कार्यम् । संस्कृतभारत्याः संस्कृतकार्यक्षेत्रे अहम् एतानि कार्याणि कर्तुं सिद्धः / सिद्धा अस्मि ।

॥जयतु संस्कृतम्, जयतु भारतम् ॥